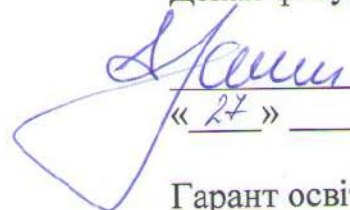

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Донбаська державна машинобудівна академія
Кафедра економіки підприємства

Затверджую:

Декан факультету ФЕМ

 / Є. В. Мироненко /
« 27 » 08 2020р.

Гарант освітньої програми

 / Є. О. Підгора /
« 27 » 08 2020р.

Розглянуто і схвалено
на засіданні кафедри ЕП
Протокол №13 від 27.08.2020р.
В. о. завідувача кафедри ЕП

 / Є. О. Підгора /

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Управління потенціалом підприємства»

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність 051 «Економіка»

освітньо-професійна програма «Економіка та управління підприємством»

освітній рівень магістр

Факультет економіки та менеджменту (ФЕМ)

Розробник: Підгора Єлизавета Олександрівна, доцент кафедри економіки підприємства,
канд. технічних. наук, доц.

Краматорськ – 2020р.

1. Опис навчальної дисципліни

Показники	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
денна/заочна		денна	заочна
Кількість кредитів	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність 051 Економіка	Обов’язкова	Обов’язкова
4,0			
Загальна кількість годин			
120			
Модулів – 1	ОПП: Економіка та управління підприємством	Рік підготовки	
Змістовий модуль – 1		1-й	1-й
Індивідуальне науково- дослідне завдання – немає		Семестр	
		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 години у 2а підсеместрі; 3 години у 2б підсеместрі; самостійної роботи здобувача – 4,2 години	Освітньо- кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції	
		18 год.	4 год.
		Практичні заняття	
		27 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		75 год.	112 год.
		Вид контролю	
		екзамен	екзамен

Примітка.

Середнє співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 2 та 3 / 4,2 (45 / 75)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Управління потенціалом підприємства передбачає дослідження виробничих можливостей підприємства, внутрішніх джерел його розвитку, наявних фінансових коштів, запасів обмежених ресурсів, що використовуються для досягнення певних соціально-економічних цілей у відповідних умовах господарювання. Управління потенціалом орієнтоване на розвиток підприємства загалом і на підвищення результативності діяльності підприємства зокрема. Механізм управління потенціалом використовується в практиці функціонування підприємств постійно і безперервно під час розробки та прийняття управлінських рішень, пов'язаних з виробничо-господарською діяльністю підприємства.

Опануванню знаннями з теорії та практики управління потенціалом підприємства сприяє вивчення здобувачами спеціальності 051 «Економіка» навчальної дисципліни «Управління потенціалом підприємства».

Мета дисципліни – формування системи теоретичних і прикладних знань про методи і процеси управління формуванням, функціонуванням та розвитком потенціалу підприємства як збалансованої соціально-економічної системи, набуття навичок і знань наукового підходу до вирішення проблем, що стосуються управління потенціалом підприємства.

Завдання дисципліни:

- опанування термінологічним апаратом щодо процесів управління потенціалом підприємства з позицій економічного змісту та нормативно-правового визначення;
- вивчення новітніх підходів до управління формуванням, розвитком конкурентоспроможності потенціалу підприємства, результативністю його використання за сучасними соціально-економічними критеріями;
- формування навичок і вмінь вирішення спеціалізованих завдань щодо управління складовими потенціалу підприємства;
- забезпечення вміння узагальнювати та деталізувати окремі факти, явища, механізми, тенденції, шляхи і методи наукового розв'язання практичних завдань у сфері управління потенціалом підприємства;
- формування навичок професійної комунікації й аргументованого дискутування з питань управління потенціалом підприємства, пояснення змісту відповідної проблематики в колі фахівців та нефаківців
- набуття вмінь обґрунтовувати і використовувати механізми запобігання кризам та антикризового управління суб'єктами господарювання.

Передумови для вивчення дисципліни: вивчення дисципліни «Стратегія розвитку підприємства».

Дисципліна спрямована на отримання здобувачами наступних загальних та фахових компетентностей:

ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 5. Здатність працювати в команді.

ЗК 7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ФК 1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний

інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

ФК 3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

ФК 6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен продемонструвати достатній рівень сформованості наступних програмних результатів навчання:

ПРН2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПРН 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

ПРН 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПРН 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

ПРН 15. Організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

3.1. Розподіл обсягу дисципліни за видами навчальних занять та темами

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна / заочна)				
		Усього	в т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб	СРС
Змістовий модуль 1. Управління потенціалом підприємства						
1.	Тема 1. Основи управління формуванням і розвитком потенціалу підприємства	10 / 12	2/0	0/0		8 / 12
2.	Тема 2. Оптимізація структури потенціалу підприємства	14 / 12	2/0	4/0		8 / 12
3.	Тема 3. Парадигма управління потенціалом за вартісними критеріями	14 / 17	2/2	4/2		8 / 13
4.	Тема 4. Управління виробничим потенціалом підприємства. Управління матеріально–технічним потенціалом підприємства	16 / 17	2/1	4/2		10 / 14
5.	Тема 5. Управління трудовим потенціалом підприємства	14 / 13	2/1	4/0		8 / 12
6.	Тема 6. Управління конкурентоспроможністю потенціалу підприємства	12 / 12	2/0	2/0		8 / 12

7.	Тема 7. Управління ефективністю функціонування підприємства	12 / 12	2/0	2/0		8 / 12
8.	Тема 8. Особливості інноваційного відтворення потенціалу підприємства	12 / 12	2/0	2/0		8 / 12
9.	Тема 9. Система антикризового управління потенціалом підприємства	16 / 13	2/0	5/0		9 / 13
Усього годин		120 / 120	18/4	27/4		75 / 112

Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб – лабораторні заняття, СРС – самостійна робота здобувачів.

3.2. Розподіл обсягу дисципліни між учбовими тижнями

Денна форма навчання – 2а та 2б семестри

Вид навчальних занять або контролю	Розподіл між учбовими тижнями																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Лекції		2		2		2		2		2		2		2		2		2
Практичні заняття	2		2		2		2		2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
Сам. робота	2	2	2	3	3	3	3	3	3	5	5	5	6	6	6	6	6	6
Консультації			конс						конс				конс				конс	
Модулі																		
Контроль по модулю									К1								К2	

4. Лекції

Денна форма навчання

Змістовий модуль 1. Управління потенціалом підприємства (лекційні заняття денної форми навчання – 18 годин).

Тема Т1. Основи управління формуванням і розвитком потенціалу підприємства (2 години лекційних занять).

Лекція 1. Основи управління формуванням і розвитком потенціалу підприємства

Проблеми наукової атрибуції поняття «управління потенціалом підприємства». Формування механізму управління потенціалом підприємства. Особливості внутрішньо фірмового управління потенціалом підприємства.

Література: [1], с.4-19

Тема Т2. Оптимізація структури потенціалу підприємства (2 години лекційних занять).

Лекція 2. Оптимізація структури потенціалу підприємства

Потенціал підприємства як відкрита економічна система. Структура потенціалу підприємства. Фактори, що впливають на структуру потенціалу підприємства.

Література: [1], с.20-32

Тема Т3. Парадигма управління потенціалом за вартісними критеріями (2 години лекційних занять).

Лекція 3. Вартісна оцінка потенціалу підприємства

Сутність вартісної оцінки потенціалу підприємства в сучасних умовах. Специфіка окремих видів вартості потенціалу підприємства. Характеристика основних методів оцінки вартості потенціалу підприємства. Поняття графоаналітичного методу оцінки потенціалу підприємства.

Література: [1], с.33-50.

Тема 4. Управління виробничим потенціалом підприємства. Управління матеріально–технічним потенціалом підприємства (2 години лекційних занять).

Лекція 4. Управління виробничим потенціалом підприємства. Управління матеріально–технічним потенціалом підприємства

Сутність та структура виробничого потенціалу підприємства. Загальні підходи управління активами підприємства. Управління необоротними активами підприємства. Управління оборотними активами підприємства. Управління матеріально–технічним потенціалом підприємства.

Література: [1], с.51-68.

Тема 5. Управління трудовим потенціалом підприємства (2 години лекційних занять).

Лекція 5. Управління трудовим потенціалом підприємства

Зміст трудового потенціалу підприємства. Методологія оцінювання та використання трудового потенціалу підприємства. Особливості мотиваційного потенціалу підприємства. Характеристика процесу управління трудовим потенціалом підприємства.

Література: [1], с.69-94.

Тема 6. Управління конкурентоспроможністю потенціалу підприємства (2 години лекційних занять).

Лекція 6. Управління конкурентоспроможністю потенціалу підприємства

Поняття конкурентоспроможності потенціалу підприємства та її рівні. Умови забезпечення конкурентоздатності потенціалу підприємства. Методи оцінювання конкурентоспроможності потенціалу підприємства. Методологія управління конкурентоспроможністю потенціалу підприємства. Сутність комплексної системи підтримки конкурентоспроможності потенціалу підприємства.

Література: [1], с.95-107.

Тема 7. Управління ефективністю функціонування підприємства (2 години лекційних занять).

Лекція 7. Управління ефективністю функціонування підприємства

Поняття ефективності. Критерії та показники ефективності діяльності підприємств. Підходи щодо управління ефективністю діяльності підприємств.

Література: [1], с.108-134.

Тема 8. Особливості інноваційного відтворення потенціалу підприємства (2 години лекційних занять).

Лекція 8. Особливості інноваційного відтворення потенціалу підприємства

Сутність та формування інноваційного потенціалу. Структура інноваційного потенціалу підприємства. Управління розвитком інноваційного потенціалу підприємства.

Література: [1], с.135-155.

Тема 9. Система антикризового управління потенціалом підприємства (2 години лекційних занять).

Лекція 9. Система антикризового управління потенціалом підприємства

Основні чинники та принципи антикризового управління потенціалом підприємства. Процеси антикризового управління потенціалом. Технологія антикризового управління потенціалом підприємства.

Література: [1], с.156-179.

Заочна форма навчання

Тема ТЗ. Парадигма управління потенціалом за вартісними критеріями (2 години лекційних занять).

Лекція 1. Вартісна оцінка потенціалу підприємства

Сутність вартісної оцінки потенціалу підприємства в сучасних умовах. Специфіка окремих видів вартості потенціалу підприємства. Характеристика основних методів оцінки вартості потенціалу підприємства. Поняття графоаналітичного методу оцінки потенціалу підприємства.

Література: [1], с.33-50.

Тема 4. Управління виробничим потенціалом підприємства. Управління матеріально–технічним потенціалом підприємства (2 години лекційних занять).

Лекція 2. Управління виробничим потенціалом підприємства. Управління матеріально–технічним потенціалом підприємства

Сутність та структура виробничого потенціалу підприємства. Загальні підходи управління активами підприємства. Управління необоротними активами

підприємства. Управління оборотними активами підприємства. Управління матеріально–технічним потенціалом підприємства.

Література: [1], с.51-68.

5. Практичні заняття

Мета проведення практичних занять – закріплення знань та умінь вирішення складних спеціалізованих завдань щодо управління складовими потенціалу підприємства; забезпечення вміння узагальнювати та деталізувати окремі факти, явища, механізми, тенденції, шляхи і методи наукового розв’язання практичних завдань у сфері управління потенціалом підприємства.

Перелік тем практичних занять наведено у таблиці.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Оптимізація структури потенціалу підприємства	4	–
2	Парадигма управління потенціалом за вартісними критеріями	4	2
3	Управління виробничим потенціалом підприємства. Управління матеріально–технічним потенціалом підприємства	4	2
4	Управління трудовим потенціалом підприємства	4	–
5	Управління конкурентоспроможністю потенціалу підприємства	2	–
6	Управління ефективністю функціонування підприємства	2	–
7	Особливості інноваційного відтворення потенціалу підприємства	2	–
8	Система антикризового управління потенціалом підприємства	5	–
Усього годин		27	4

6. Критерії оцінювання

Контроль знань здобувачів здійснюється за рейтинговою накопичувальною (100-бальною) системою, яка передбачає складання обов’язкових контрольних точок.

Максимальна кількість балів (100) при оцінюванні знань з навчальної дисципліни, яка завершується екзаменом, формується з двох частин, з коефіцієнтом 0,5 кожна:

– за поточну успішність 100 балів (сума балів, зароблена у семестрі, але не менше 55);

– на екзамені 100 балів (мінімально необхідна кількість балів за екзамен 55).

З дисциплін, що завершуються заліком, поточна успішність оцінюється, виходячи зі 100 балів. Здобувач, який склав усі контрольні точки і набрав 55 і більше балів з кожного контролю на початок сесії, має право отримати підсумкову оцінку без складання заліку.

Контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних і оцінюється сумою набраних балів;

модульний контроль, що проводиться у формі підсумкової контрольної роботи за відповідний змістовий модуль і має на меті оцінку результатів навчання здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Оцінювання знань здобувача під час занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою; вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії; здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння здійснювати узагальнення інформації, обґрунтовувати свою власну точку зору та робити висновки; грамотність подачі матеріалу та оформлення роботи.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи здобувачів є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних заняттях.

Підсумковий контроль знань та компетентностей здобувачів ВО з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння здобувачем програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Переведення набраних здобувачем балів за 100-бальною шкалою в оцінки за національною (5-бальною) шкалою та шкалою ECTS здійснюється в відповідності до таблиці:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи)	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81 – 89	B	добре	
75 – 80	C		
65 – 74	D	задовільно	
55–64	E		
30–54	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0 – 29	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Склад і графік складання контрольних точок дисципліни «Управління потенціалом підприємства», форми і терміни контролю (спеціальність 051 Економіка) для денної та заочної форми навчання наведено у семестровому графіку (додаток А).

7. Самостійна робота

Під час самостійної роботи здобувачі вивчають як матеріал аудиторних занять курсу, так виконують індивідуальні завдання в вигляді доповіді та презентації, тез доповідей до наукової конференції / семінару та/або наукової статті за обраною тематикою. Тематика індивідуальних завдань:

1. Система управління потенціалом підприємства.
2. Управління вартісними складовими виробництва продукції, матеріальними потоками, реалізацією продукції, розрахунками.
3. Управління трудовим потенціалом: основні підходи.
4. Управління складовими конкурентоспроможного потенціалу.
5. Сутність і основи завдання антикризового управління підприємства.
6. Управління санацією підприємства.
7. Реструктуризація підприємства в системі антикризового управління.
8. Оцінка використання потенціалу підприємства в системі керування.
9. Діагностика потенціалу підприємства як складова управління за результатами.
10. Технологія проектування систем управління потенціалом на підприємствах.
11. Аналіз ресурсного потенціалу підприємства з підходу системи управління витратами

8. Рекомендована література

Базова

1. Підгора Є. О., Касьянюк С. В., Латишева О. В. Управління потенціалом підприємства: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти спеціальності 051 «Економіка». Краматорськ: ДДМА, 2020. 221 с.
2. Гончар О.І. Управління потенціалом підприємства. URL: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_default.aspx?M=k0489&T=00&lng=1&st=0
3. Кузнецова Т.В., Красовська Ю.В., Подлевська О.М. Управління потенціалом підприємства: навчальний посібник. Рівне: НУВГП. 2016. 195 с.
4. Краснокутська Н.С. Управління потенціалом торговельного підприємства: монографія. Харків: Харк.держ.ун-т харчування та торгівлі, 2012. 322 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/20758/3/Krasnokutska_Upravlinnia_potentsialom_2012.pdf
5. Прус Л. Р. Управління потенціалом підприємства : навч. пос. Хмельницький : Метод. - ред. центр ПВНЗ «УЕП», 2010. 483 с.
6. Цибульська Е. І. Управління потенціалом підприємства: навч. посіб. Нар. укр. акад. [каф. економіки підприємства]. Х.: Вид-во НУА, 2011. 384 с. URL:http://nua.kharkov.ua/images/stories/Kafedri/Kaf_Ekonomiki_Predpriyatiya/metod_obespechenie/Cibulskaya/Upravlenie_potencialom_Posobie.pdf

Допоміжна

1. Мацука В.М. Управління потенціалом та діагностика діяльності підприємств: [методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи та вивчення дисципліни для студентів ОС «Магістр» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Менеджмент організацій і адміністрування» усіх форм навчання]. Маріуполь: МДУ, 2018. 82 с. URL: http://repository.mdu.in.ua/jspui/bitstream/123456789/931/1/MR_Upravlinnia_potentsialom.pdf

9. Електронні ресурси з дисципліни

1. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Офіційний сайт законодавство України. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua)

ДОДАТОК А

СЕМЕСТРОВИЙ ГРАФІК

Склад і графік складання контрольних точок дисципліни «Управління потенціалом підприємства», форми і терміни контролю (спеціальність 051 Економіка) для денної форми навчання

№	Назва і стислий зміст контрольного заходу	Рейтингова оцінка		Тиждень
		min	max	
1	Аудиторна робота здобувача оцінюється на основі його відповідей на заняттях, активності у роботі протягом семестру. Поточний контроль – усне опитування в ході лекцій та практичних заняттях, оцінювання правильності вирішення тестових та практичних завдань на практичних заняттях та при виконанні самостійної роботи. Здобувач здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації.	5	10	1-18
2	Індивідуальне завдання Підготовка презентації за обраною темою і виступ з доповіддю на практичних заняттях, тез доповідей, статті, роботи на конкурс, презентації, виступ з доповіддю на конференції	5	10	1-18
3	Модульна контрольна робота №1 (Здобувач виконує тестові та розрахункові завдання, що відповідають програмним результатам навчання за темами 1,2,3 змістового модуля №1)	20	40	9
4	Модульна контрольна робота №2 (Здобувач виконує тестові та розрахункові завдання, що відповідають програмним результатам навчання за темами 4, 5, 6, 7, 8, 9 змістового модуля №1)	25	40	17
Оцінка поточної успішності за 100-бальною шкалою (коефіцієнт вагомості=0,5)		55	100	
Підсумковий контроль (коефіцієнт вагомості=0,5) (Семестровий екзамен) Здобувач виконав аналітично-розрахункові завдання та навів аргументовані відповіді на питання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни		55	100	
Загальний рейтинг = 0,5*оцінка поточної успішності+0,5*оцінка підсумкового контролю				

Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань здобувачів заочної форми навчання

№	Назва і стислий зміст контрольного заходу	Рейтингова оцінка	
		min	max
1	Поточний контроль (коефіцієнт вагомості=0,4) Тестова контрольна робота, яка виконується здобувачем індивідуально в системі «Moodle»	55	100
2	Підсумковий контроль (коефіцієнт вагомості=0,6) (Семестровий екзамен) Здобувач виконав аналітично-розрахункові завдання та навів аргументовані відповіді на питання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни	55	100